

Tuhkaustoiminnasta kertyvien metallien kierrättämisen tuoton käyttö

155/05.02.01/2025

Kiinteistöjohtokunta 26.08.2025

Esittelijä   Hautaustoimen päällikkö Pekka Sorri

Esittely   Kiinteistöjohtokunnan kokouksessa 10.6.2025 aihetta käsiteltiin § 31:ssä otsikon ”Vainajien tuhkaustoiminnasta kertyvien metallien kierrättämisen yhteistyösopimus sekä tuoton käyttö” yhteydessä. Esittelyteksti oli seuraava:

Tuhkauksessa vainajasta ja arkusta palaa kaikki orgaaninen aines. Jäljelle jäävät palamaton kivennäisaines ja metallit. Suurikokoiset metallikappaleet, kuten tekonivelet ja muut isommat luuston korjausosat kerätään tuhkasta pois käsin ennen kuin tuhka siirretään tuhkankäsittelylaitteeseen. Tuhkankäsittelylaite jauhaa kivennäisainekokkareet tasarakeiseksi. Arkkunaulat ja -niitit sekä muut pienikokoiset metallikappaleet seulotaan samalla erilleen, niin että uurnaen laitettavaksi jää tasarakeinen tuhka.

Metalleja kertyy keskimäärin noin 250 g / tuhkaus. Turun krematorion noin 3000 tuhkauksesta metalleja kertyy vuodessa noin 750 kg. Pääosa tästä on arvoltaan vähäistä romumetallia, mutta joukossa on myös pieniä määriä arvometalleja, kuten kultaa, hopeaa, palladiumia ja platinaa. Vuonna 2024 arvometalleja oli yhteensä noin 3,8 kg.

Takavuosina tuhkasta poistetut metallit haudattiin maahan. Jo yli kymmenen vuoden ajan metallit on toimitettu kierrätykseen, ensin Ortho Metalsille Alankomaihin, ja vuodesta 2019 alkaen Fönix Miljö A/S:lle Ruotsiin. Kun vastaanottajaa vaihdettiin, kasvoi metalleista saatava tuotto monin kertaiseksi. Viime vuosina nettotuotto on ollut 75 000–95 000 €. Tuotto lahjoitettiin taannoin yhteisvastuukeräykseen ja vuodesta 2020 alkaen Kirkon ulkomaanavun katastrofirahastolle. Lahjoittamalla metallien tuotto seurakuntatalouden ulkopuolelle on haluttu varmistaa, että ei synny väärinkäsitystä, että vainajista saatavilla metalleilla tuettaisiin seurakuntayhtymän taloutta.

Kirkon yhteiskunnallisten tehtävien hoitoon tarkoitetun valtionrahoituksen leikkausten myötä kirkkohallitus on painottanut, että jatkossa seurakuntatalousten tulee entistä tarkemmin huolehtia, että hautaustoimen kustannuksiin ei ohjata kirkollisverovarja ja että kunkin hautaustoimen palvelun palvelumaksujen hinnat yhdessä valtionrahoituksen kanssa vastaavat kustannuksia. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi on tullut aiheelliseksi pohtia, tulisiko metalleista saatavan tuoton lahjoittaminen hyväntekeväisyyteen lopettaa, koska kirjanpidossa lahjoituskustannus kirjataan krematorion menoksi. Mikäli tuotto tilitettäisiin krematoriolle tuotoksi, merkitsisi se tuhkauspäalvelun

hintaan vuodelle 2026 noin 25–30 euroa pienempää korotustarvetta.

Yhteistyötä Fönix Miljön kanssa on tähän asti tehty suullisella sopimuksella. Fönix Miljö on hiljattain toimittanut luonnoksen kirjallisesta sopimuksesta (liite 1). Ensimmäisenä vuonna sopimus kattaisi kuluvan vuoden ja seuraavan vuoden. Tämän jälkeen sopimus jatkuisi automaattisesti vuoden kerrallaan, ellei sitä irtisanota 30.4 mennessä edeltävänä vuonna. Fönix Miljön sopimuksen mukainen provisio metallien myynnin nettotuotosta olisi 10 %. Seurakuntayhtymälle tilitettävä osuus nettotuotosta olisi 90 %.

Metallien tuoton osalta esitys kuului:

Tuhkauksesta kertyvien metallien tuotto ohjataan vuoden 2026 alusta alkaen tuotoksi kustannuspaikalle 1004070711 (Hautaus krematorio).

Aiheen käsittelystä kirjattiin:

Puheenvuoroja pidettiin sekä krematorion toiminnasta kertyvien metallien tuoton Kirkon ulkomaanavulle lahjoittamisen jatkamisen puolesta että tuoton käyttämiseen tuhkausmaksujen alentamiseen puolesta. Keskusteltiin myös, miten lahjoituksen poistaminen KUA:lta saataisiin korvattua.

Päätös kuului:

Esitys palautettiin tuhkauksesta kertyvien metallien tuoton käytön osalta uudelleen valmisteluun. Hautaustoimen päällikölle myönnettiin valtuudet tehdä sopimus Fönix Miljö A/S:n kanssa vuosille 2025–2026 ja tämän jälkeen vuodeksi kerrallaan. Valtuudet ovat voimassa toistaiseksi.

Hautaustoimen päällikkö on vuoden 2026 talousarviota laatiessaan tullut entistäkin vakuuttuneemmaksi siitä, että metallien tuoton lahjoittaminen hyväntekeväisyyteen ei ole perusteltua nykyisessä tilanteessa, jossa hautaustoimen kustannusten kattamiseen tarkoitettu valtionrahoituksen osuus on pienentynyt vuodesta 2024 noin 900 000 € ja jota korvaamaan hautaustoimen asiakkailta perittäviä palvelu- ja hautapaikkamaksuja pitäisi korottaa vastaavalla summalla. Metallien tuotosta saatava summa on tässä tilanteessa tarpeen käyttää tuhkausmaksujen korotustarpeen pienentämiseen. Mikäli yhtymässä nähdään tärkeänä, että hyväntekeväisyyteen osoitetut varat eivät saisi vähetä, voisi esim. PL 3:sta (yhteiset seurakunnalliset tehtävät) osoittaa tähän vastaavan summan verran nykyistä enemmän varoja.

Esitys

Tuhkauksesta kertyvien metallien tuotto ohjataan vuoden 2026 alusta alkaen tuotoksi kustannuspaikalle 1004070711 (hautaus, krematorio) ja tuotto käytetään osana tuhkauspalveluiden kustantamista.

Päätös

